

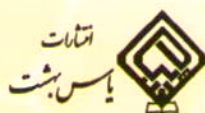
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معجزات درمانی عسل و اکسیرین ها

بر اساس طب النبوی ﷺ و طب الائمه علیهم السلام و دانش روز

سرشناسه	دریایی، محمدرسول، ۱۳۳۰
عنوان و پدیدآور	معجزات درمانی غسل و انگبین‌ها بر اساس طب النبی ﷺ و طب الائمه علیهم السلام و دانش روز/محمد دریایی
مشخصات نشر	تهران: یاس بهشت: کمال‌اندیشه تهران، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	۴۲۰ ص: جدول.
شابک	978-964-9916-25-5
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابخانه به صورت زیرنویس
موضوع	غسل - مصارف درمانی.
رده‌بندی کنگره	۱۳۸۸ / ۲۵ / ۴ RM۶۶۶
رده‌بندی دیویی	۶۱۵ / ۸۵۴
شماره کتابشناسی ملی	۱۶۶۹۸۸۶

معجزات درمانی غسل و انگبین‌ها

مؤلف: محمد دریایی

ناشر: انتشارات یاس بهشت

بازبینی و تنظیم: محمدرضا کمالی

طراح: ابوذری رضایی

چاپ: غزال

چاپ اول ۱۳۸۸

شمارگان: ۵۰۰۰

قیمت: ۶۸۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۱۶-۲۵-۵

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

آدرس: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان روانمهر غربی
پلاک ۱۳۶ - واحد ۲ - تلفن ۶۶۹۵۲۹۲۹ - تلفن همراه ۰۹۱۲۳۲۰۳۲۲۵

فهرست مطالب

۶۱	خصوصیات شیمیایی عسل	۱۹	مقدمه
۶۲	شکرک زدن عسل	۱۹	آشنایی با شگفتی‌های زنبور عسل
۷۳	خواص عسل بر حسب شیره گل‌ها	۲۰	شناخت زنبور عسل
	فصل ۳	۲۲	کندوی زنبور عسل
۷۶	جایگاه عسل در قرآن و احادیث اسلامی	۲۵	نحوه‌ی خانه‌سازی زنبور عسل
۷۹	مفهوم لغوی و شناسنامه عسل	۲۷	نحوه کار زنبور عسل
۸۳	مواد معدنی عسل	۲۸	تکلم و محاوره زنبوران عسل
۸۵	نوشابه گوارای رضوی	۳۰	شگفتی‌های قرآن کریم
۸۷	مقایسه‌ای بین مورچگان و زنبور عسل	۳۳	دانستی‌های کندوی زنبور عسل
۹۱	قندها و عسل		شباهت رفتار و عملکرد انسان مؤمن به
	فصل ۴	۳۵	کارهای شگفت زنبوران عسل
۹۶	عسل طبیعی و خالص	۳۸	نقش گیاهان در تولید عسل
۹۶	استاندارد عسل طبیعی	۴۰	نقش زنبورها در باروری گیاهان
۹۸	انواع عسل بر مبنای نوع گیاه		فصل ۲
۹۹	ویژگی‌های انحصاری عسل	۴۶	فرآیند جمع‌آوری شهد گل‌ها
۱۰۱	هیدروکسی متیل فورفورال (HMF)	۴۷	شهد گل‌ها
۱۰۲	تقسیم‌بندی تجارتي عسل	۵۰	تبدیل شهد به عسل
۱۰۳	عسل‌های طبی	۵۳	نکات جالب توحیدی در زنبور عسل
۱۰۶	نکته‌های شنیدنی از عسل		چگونگی فرآیند تولید عمل به وسیله
	خواص عسل بر حسب عناصر مفید و	۵۷	زنبور
۱۱۲	سودمند	۵۸	غذای ملکه زنبور عسل چیست؟
۱۱۷	حضور آنزیم‌ها در عسل	۵۹	انتخاب و نگهداری عسل
	درمان بیماری‌ها توسط ویتامین‌ها و	۵۹	عسل چیست
۱۱۷	آنزیم‌های موجود در عسل	۶۰	عسل‌های تک‌گل
۱۱۹	استانداردهای عسل در ایران	۶۰	رنگ و طعم عسل طبیعی
۱۲۳	استانداردهای بین‌المللی عسل	۶۱	عسل باموم
		۶۱	خصوصیات ظاهری و فیزیکی عسل

- فصل ۵ ۱۷۴ عسل گشنیز
- فصل ۸ ۱۷۵ گیاهان اصلی عسل‌دهنده
- فصل ۶ ۱۳۳ تشخیص عسل طبیعی از تقلبی
- فصل ۷ ۱۴۰ روش‌های آزمایشگاهی
- فصل ۹ ۱۴۱ شکرک عسل طبیعی
- فصل ۱۰ ۱۴۶ خواص دارویی عسل طبیعی
- فصل ۱۱ ۱۵۵ هفت قانون عسل طبیعی
- فصل ۱۲ ۱۵۶ بررسی میکروسکوپی عسل
- فصل ۱۳ ۱۵۷ عسل در قانون طب
- فصل ۱۴ ۱۵۸ عسل در قانون ابوعلی سینا و مخزن الادویه
- فصل ۱۵ ۱۵۹ عقیلی
- فصل ۱۶ ۱۵۹ عسل در ادبیات کلاسیک ایران
- فصل ۱۷ ۱۶۲ تأیید شقای عسل در طب نوین
- فصل ۱۸ ۱۶۲ کاربرد عسل درمانی در مورد کودکان
- فصل ۱۹ ۱۶۷ کاهش استرس و اضطراب عسل در رژیم غذایی
- فصل ۲۰ ۱۶۸ عسل و خربزه
- فصل ۲۱ ۱۶۹ خواص عسل انواع گل‌های مشهور
- فصل ۲۲ ۱۷۰ گل‌های عسل‌دهنده و کل ثمرات
- فصل ۲۳ ۱۷۱ خواص انواع گل‌های مشهور در تولید عسل
- فصل ۲۴ ۱۷۲ عسل بابونه
- فصل ۲۵ ۱۷۲ عسل آفتاب‌گردان
- فصل ۲۶ ۱۷۲ عسل جعفری
- فصل ۲۷ ۱۷۲ عسل آویشن
- فصل ۲۸ ۱۷۲ عسل گون
- فصل ۲۹ ۱۷۲ عسل سیاه‌دانه
- فصل ۳۰ ۱۷۳ عسل کُتار
- فصل ۳۱ ۱۷۳ عسل مرکبات
- فصل ۳۲ ۱۷۳ عسل یونجه
- فصل ۳۳ ۱۷۴ عسل آفاقا
- فصل ۳۴ ۱۹۳ گرده‌ی گل (پولین)
- فصل ۳۵ ۱۹۴ گرده چیست؟
- فصل ۳۶ ۱۹۷ گرده؛ غذای پروتئینی زنبور عسل
- فصل ۳۷ ۲۰۰ روش‌های تغذیه زنبور عسل با گرده
- فصل ۳۸ ۲۰۵ خواص گرده
- فصل ۳۹ ۲۰۷ آیا گرده برای انسان قابل هضم است؟
- فصل ۴۰ ۲۱۰ گرده؛ یک رژیم غذایی کامل
- فصل ۴۱ ۲۱۰ گرده برای تمام گروه‌های سنی
- فصل ۴۲ ۲۱۲ چند نسخه‌ی غذایی با گرده
- فصل ۴۳ ۲۱۶ خواص درمانی
- فصل ۴۴ ۲۱۶ گرده برای درمان پروستات
- فصل ۴۵ ۲۱۶ گرده برای درمان ناتوانی‌های جنسی
- فصل ۴۶ ۲۱۶ گرده برای درمان بیماری‌های دیابتی
- فصل ۴۷ ۲۱۶ گرده برای درمان بیماری‌های عصبی
- فصل ۴۸ ۲۱۶ گرده برای افزایش طول عمر
- فصل ۴۹ ۲۱۷ خواص آنتی‌بیوتیکی گرده
- فصل ۵۰ ۲۱۷ گرده برای درمان لک و چروک پوست
- فصل ۵۱ ۲۱۷ (کرم زیبایی)
- فصل ۵۲ ۲۱۷ گرده برای درمان ضعف پیری
- فصل ۵۳ ۲۱۸ گرده برای درمان بیماری آلرژی
- فصل ۵۴ ۲۱۹ گرده برای دستگاه گوارش
- فصل ۵۵ ۲۲۰ درمان بیماری‌های کبدی
- فصل ۵۶ ۲۲۳ ژل رویال و خواص درمانی آن
- فصل ۵۷ ۲۲۶ ژل رویال یک منبع غذایی عالی
- فصل ۵۸ ۲۲۷ ژل رویال راز جوانی و زیبایی
- فصل ۵۹ ۲۲۷ موارد استفاده از ژل رویال
- فصل ۶۰ ۲۲۸ منشاء پیدایش ژل رویال
- فصل ۶۱ ۲۲۸ استفاده زنبور عسل از ژل رویال

- ۲۵۶ صرع ساده ●
 ۲۵۶ تب ●
 ۲۵۶ تقویت حافظه ●
 ۲۵۷ یرقان ●
 ۲۵۷ چروک پوست صورت ●
 ۲۵۷ نفرس ●
 ۲۵۷ ریزش مو ●
 ۲۵۷ بیماری پوست ●
 ۲۵۸ بیماری بیضه ●
 ۲۵۸ انواع سرفه ●
 ۲۵۸ کودکان عصبی و حساس ●
 ۲۵۸ زخم‌های سرطان مانند ●
 ۲۵۹ دردهای معده، زخم معده ●
 ۲۵۹ درمان بیماری‌های چشمی ●
 ۲۶۱ درمان روماتیسم ●
 ۲۶۱ درمان جراحت‌های چرکین و عفونی ●
 ۲۶۱ درمان آسم و تنگی نفس ●
 ۲۶۲ درمان بیماری‌های دهان ●
 ۲۶۳ درمان سل ربوی ●
 ۲۶۳ درمان گرفتگی صدا ●
 ۲۶۳ درمان یبوست ●
 ۲۶۳ درمان دل‌به‌هم‌خوردگی و تهوع ●
 ۲۶۴ درمان بیماری‌های تنفسی (سینه‌ای) ●
 ۲۶۴ درمان زخم‌های چرکین ●
 ۲۶۵ عسل و درمان سوختگی ●
 ۲۶۵ عسل و دندان ●
 ۲۶۵ درمان و دفع بدبوی دهان ●
 ۲۶۶ درمان آنفلوآنزا ●
 درمان گشاد شدن سیاهرگ (درمان واریس) ●
 ۲۶۷ درمان استسقا (آب‌آوردگی شکم) ●
 ۲۶۷ درمان سنگ ریزه‌های رسوبی کلیه ●
- ۲۲۹ جمع‌آور ژل رویال
 خواص فیزیکی و ترکیب شیمیایی ژل رویال
 ۲۳۰
 ۲۳۲ خواص درمانی ژل رویال
 ■ فصل ۱۰
 بزّه موم و خواص درمانی آن ۲۳۵
 بزّه موم ۲۳۶
 منشأ بزّه موم ۲۳۷
 خواص فیزیکی و ترکیبات بزّه موم .. ۲۳۸
 استفاده از بزّه موم به وسیله زنبورها ۲۴۱
 خواص درمانی بزّه موم ۲۴۲
 موم ۲۴۴
 خواص عسل همراه با موم ۲۴۵
 زهر زنبور عسل و خواص دارویی و درمانی ۲۴۷
 ■ فصل ۱۱
 نسخه‌های گیاهان دارویی با عسل ۲۵۱
 نسخه‌های گیاهان دارویی با عسل ۲۵۲
 خستگی مغزی ۲۵۲
 آبسه ۲۵۳
 آسم ۲۵۳
 عفونت چشم و ضعف بینایی ۲۵۳
 رفع ضعف بینه و آرام‌بخش ۲۵۴
 بیماری مثانه ۲۵۴
 بیماری کم‌خونی ۲۵۴
 سرفه خونی ۲۵۴
 زخم‌های ناشی از سوختگی ۲۵۴
 آب‌آوردگی ریه‌ها ۲۵۵
 بروشیت و کاتراکت پروتئال ۲۵۵
 تورم غدد ۲۵۵
 تشنگی مفرط، تشنگی بعد از بیماری ۲۵۶
 زخم‌های عفونی ۲۵۶

- سوختگی و کورک ۲۸۱
- نیش‌های دردناک ۲۸۱
- ورم چشم ۲۸۱
- لطافت پوست ۲۸۱
- زیبایی پوست صورت ۲۸۱
- درمان سرفه و تأثیر آن بر سلامت پوست ۲۸۲
- لوسیون دست ۲۸۲
- ورم دهان و زبان ۲۸۲
- فصل ۱۲
- جایگاه عسل درمانی در طب نوین با بهره‌گیری از طب سنتی ۲۸۵
- عسل ماده غذایی ارزشمند ۲۸۶
- عسل و بیماری دیابت ۲۹۵
- عسل و پیشگیری از پوسیدگی دندان‌ها ۳۹۱
- عسل و درمان پیری ۳۰۰
- نقش عسل در تغذیه کودکان ۳۰۲
- درمان عوارض پوستی با عسل ۳۰۶
- درمان بیماری‌های پوستی با تزریق عسل ۳۱۳
- ماسک زیبایی تهیه شده از عسل برای جلوگیری از پیری زودرس ۳۱۴
- چنانچه نسخه مفید بسا استفاده از عسل در خصوص پوست (دست و صورت) ۳۱۵
- نرم کردن پوست ۳۱۵
- سوختگی و کورک ۳۱۵
- ماسک عسل ۳۱۵
- ماسک عسل برای پوست‌های خشک ۳۱۷
- ماسک عسل برای پوست‌های چرب ۳۱۷
- لکه‌های قارچی و خارش پوست ۳۱۸
- درمان ضعف عمومی بدن ۲۶۸
- درمان بیماری‌های زنان و زایمان ۲۶۹
- تقویت نیروی جنسی ۲۶۹
- نقش غذای ملکه‌ی زنبور عسل در باروری ۲۶۹
- درمان سرطان ۲۷۰
- دفع سموم ۲۷۱
- درمان پروستات ۲۷۱
- عسل و پوست ۲۷۱
- عسل و زیبایی ۲۷۱
- چند نوع ماسک با عسل ۲۷۲
- درمان تب نوبه ۲۷۲
- درمان برص و لک و پیس ۲۷۲
- عسل درمان زگیل‌های پوستی ۲۷۲
- بیماری‌های تاولی پوست ۲۷۳
- عسل و دستگاه گوارش ۲۷۳
- درمان کم‌خونی با عسل ۲۷۳
- عسل و حافظه ۲۷۴
- نقش عسل در زیبایی و طراوت پوست ۲۷۴
- تأثیر عسل بر پوست ۲۷۴
- پوست و عسل ۲۷۴
- عسل برای زیبایی ۲۷۵
- ماسک‌های خانگی عسل ۲۷۶
- ماسک کلنوپاترا ۲۷۷
- ماسک سفیده تخم مرغ ۲۷۷
- ماسک فوری ۲۷۷
- مرطوب‌کننده برای دست ۲۷۷
- هشت نکته درباره زیبا شدن با عسل ۲۷۷
- ساخت چند داروی خانگی ساده و مؤثر ۲۸۰
- کرم ضد سرمازدگی ۲۸۰
- خشکی پوست و ترک خوردگی ۲۸۱

- درمان بیماری‌های چشم با عسل ۳۱۸
- درمان بیماری‌های گوارش با عسل .. ۳۲۲
- عسل و کبد ۳۲۶
- عسل و بیماری‌های آلرژیک ۳۲۷
- درمان سرماخوردگی مزمن، آبریزش‌ها و آنفلوآنزا با عسل ۳۲۸
- درمان آسیب‌های بینی، گوش و حنجره با عسل: ۳۲۹
- درمان بیماری‌های دهان با عسل ۳۳۱
- بیماری‌های دستگاه تنفسی و عسل .. ۳۳۲
- درمان بیماری‌های خونی با عسل ۳۳۳
- عسل و بیماری‌های قلبی ۳۳۴
- عسل و بیماری کلیوی ۳۳۷
- نقش درمانی عسل در بیماری‌های سیستم عصبی ۳۳۷
- درمان بیماری‌های روحی - روانی با عسل ۳۳۸
- درمان بیماری‌های زنان با عسل ۳۴۰
- عسل و درمان مسمومیت بارداری ... ۳۴۱
- زایمان بدون درد ۳۴۱
- عسل و التهاب مهبل به علت آلودگی با انگل (تريکوموناز) ۳۴۲
- درمان خارش‌های فرج با عسل ۳۴۲
- پانسمان‌های عسلی بعد از عمل جراحی زنان ۳۴۳
- درمان مجاری ادراری و مثانه با تزریق عسل: ۳۴۴
- عسل و بیماری وریدها ۳۴۵
- تزریق محلول‌های عسل بعد از هر عمل جراحی ۳۴۶
- عسل و جلوگیری از آسیب‌های اشعه و پرتو درمانی ۳۴۷
- آیا عسل از سرطان جلوگیری می‌کند؟ ۳۴۸
- عسل و درمان بیماری‌ها با نسخه‌های مجرب کاربردی ۳۴۹
- روزتان را با یک قاشق عسل شروع کنید ۳۵۳
- عسل، حساسیت و آلرژی ۳۵۶
- عسل و زخم‌ها ۳۵۷
- عسل برای سوختگی‌ها ۳۵۷
- عسل برای زیبایی و آرایش صورت و طراوت آن ۳۵۷
- درمان بی‌خوابی: ۳۵۸
- برای بیماری‌های روانی ۳۵۸
- برای تشنج عصبی و صرع ۳۵۹
- برای بیماری‌های چشم ۳۵۹
- عسل برای یبوست ۳۵۹
- عسل برای درمان اسید معده ۳۶۰
- عسل برای زخم معده ۳۶۰
- برای جلوگیری از زخم معده، این قسمت را با دقت بخوانید ۳۶۰
- برای اختلالات روده‌ها ۳۶۱
- برای سردرد ناشی از قاعدگی ۳۶۱
- برای کم‌خونی ۳۶۱
- رشد کودکان ۳۶۱
- برای بیماری‌های سینه ۳۶۲
- برای رفع بوی بد دهان ۳۶۲
- برای درمان گرفتگی صدا ۳۶۲
- برای سرماخوردگی ۳۶۲
- درمان زونا با عسل ۳۶۳
- برای زخم‌های عفونی ۳۶۳
- برای درد دندان‌ها و تقویت لثه ۳۶۳
- مفید برای واریس رگ‌ها ۳۶۳

- برای بافت‌های بدخیم و سرطانی ۳۶۴
 ● برای سل ریوی ۳۶۴
 ● برای تنگی نفس ۳۶۴
 ● برای فشار خون ۳۶۴
 ● عسل و کودکان ۳۶۵
 ● عسل و بیماری دیابت ۳۶۵
 ● نقش عسل در آرایش و زیبایی ۳۶۶
 ● عسل و درمان بیماری‌های چشم ۳۶۶
 ● عسل و پیشگیری از بیماری‌های کودکان ۳۶۷
 ● عسل برای تقویت عضله قلب ۳۶۸
 ● عسل برای روماتیسم ۳۶۸
 ● عسل برای بیماری استفا ۳۶۹
 ● برای سنگ کلیه ۳۷۰
 ● برای بیماری‌های کبد ۳۷۰
 ● برای تسکین دردهای زایمان ۳۷۰
 ● برای گشودن جریان خون قاعدگی و جلوگیری از دردهای آن ۳۷۱
 ● برای تقویت امور جنسی و تناسلی ۳۷۱
 ● برای زنان و مردان عقیم ۳۷۱
 ● برای سرطان ۳۷۲
 ● برای درمان سموم ۳۷۲
 ● درمان برص و بهق (لک و پیس) ۳۷۲
 ● برای بیماری‌های گوش ۳۷۲
 ● برای رفع خشونت سینه ۳۷۳
 ● برای صافی سینه ۳۷۳
 ● برای پروستات ۳۷۳
- فصل ۱۳
- من‌ها ۳۷۵
 ۱- گز علفی ۳۷۶
 ۲- گز انگبین ۳۷۶
 خواص طبی انگبین‌ها ۳۷۹
 ۳- گز خوانسار ۳۸۲
 من ۳۸۲
 ● ترنجبین ۳۸۴
 خاربز - اشترخار ۳۸۵
 ● شیرخشت ۳۸۶
 چند دستور دارویی شیرخشت ۳۹۰
 ● بیدخشت ۳۹۰
- فصل ۱۴
- پیشگامان موفق در عرصه زنبورداری و تولید عسل ۳۹۲
 خلاصه محتوای کتاب ۴۰۳
 خواص دارویی و درمانی عسل ۴۰۴
 عسل از دیدگاه بزرگان ۴۰۶
 عسل در اسلام ۴۰۶
 انواع عسل از حیث رنگ ۴۰۷
 شاه‌انگبین ۴۰۸
 بره‌موم ۴۰۹
 مصارف بره‌موم در کندو ۴۱۰
 خواص پزشکی بره‌موم ۴۱۱
 رازهای زنبور عسل Apice melifera ۴۱۱
 زنبور عسل در قرآن ۴۱۱
 ساختمان مورفولوژیکی زنبور عسل ۴۱۲
 محصولات زنبور عسل ۴۱۳
 گرده زنبور عسل ۴۱۳

مقدمه

عسل کیمیای ارزشمند حیات

در زبان پارسی انگین و در زبان عربی عسل و در زبان انگلیسی هانی honey نامیده می‌شود. عسل اکسیر، والا و ارزشمندی است که در تمام طول تاریخ به عنوان یک غذای خوش طعم و یک داروی شفابخش مورد توجه بشر قرار گرفته است، طوری که گذشتگان آن را مظهر پاکی و خلوص و همچنین نشانه قدرت و جوانمردی می‌دانستند. در یونان و روم باستان عسل را مظهر برکت، نماد عشق و زیبایی دانسته و مصریان، مالیات خود را بر اساس آن می‌پرداختند.

عسل در زمان‌های خیلی دور به طور طبیعی در لابه لای صخره‌ها و در جنگل‌ها وجود داشته، ولی انسان تقریباً از چهارهزار سال پیش به اصول کندوداری و پرورش عسل پرداخته است و این ماده مغذی در طی سالیان محفوظ مانده است. به گونه‌ای که در مقبره فراعنه مصر، کوزه‌های پر از عسل، سالیان دراز باقی مانده و فاسد نشده است. این ماده با وجود شیرینی بسیار، ترش نمی‌شود و کپک نمی‌زند.

برای تولید عسل، زنبور عسل شهد گل‌های مختلف را جمع‌آوری کرده و آن را در کیسه داخلی مخصوص خود ذخیره می‌کند. این موجود زیرک و شگفت برای تهیه یک کیلو عسل بایستی هزاران مرتبه روی گل‌ها بنشیند.

اخبار مربوط به عسل چون شهد، شیرین و جاذبند! عسل زخم‌ها و جراحات‌ها را ضد عفونی می‌کند، گلودرد را برطرف ساخته و آسم را التیام می‌بخشد.

در قرآن کریم سوره‌ای به نام «نحل» در مورد زنبور عسل و عسل است که اهمیت این ماده را نشان می‌دهد.

پزشکان کشورهای توسعه‌نیافته، سال‌های سال عسل را برای ضد عفونی و پانسمان زخم

مورد استفاده قرار می‌دادند. در سال ۱۹۷۰ یک جراح انگلیسی، سایر همکارانش را با گفتن این مطلب که معمولاً زخم‌های بیمارانش را پس از عمل، مستقیماً با عسل می‌پوشاند شگفت‌زده کرد. او دریافته بود که زخم‌های پوشیده شده با عسل نسبت به زخم‌هایی که با آنتی‌بیوتیک درمان می‌شوند، بسیار سریع‌تر بهبود می‌یابند و کمتر دچار عفونت‌های باکتریایی می‌شوند.

تحقیقات بعدی نشان داد که عسل حقیقتاً به اندازه‌ی آنتی‌بیوتیک معروف استرپتومایسین مؤثر است و بالاتر از آن این که باکتری‌ها هیچ‌گاه نسبت به عسل مقاوم نمی‌شوند، در حالی که این بلایی است که معمولاً بر سر آنتی‌بیوتیک‌ها می‌آید.

عسل در درون بدن نیز کارایی دارد؛ خوردن عسل موجب کشته شدن باکتری‌های درون دستگاه گوارش که باعث ایجاد اسهال می‌شوند، می‌گردد.

در طول تاریخ، مادران همیشه گلودرد را با عسل درمان کرده‌اند. آنچه آنها احیاناً نمی‌دانستند این بود که دکتر رابرت هنکین Robert Henkin از مرکز پزشکی دانشگاه جرج تاون، خاصیت ضد درد عسل را به علت تأثیر مقادیر بالای گلوکز و فروکتوزهای موجود در عسل بر روی مغز می‌داند که خود باعث تحریک مغزی و در نتیجه آزاد شدن مواد شیمیایی خاص از بین‌برنده‌ی درد می‌شود.

بسیاری از پژوهشگران معتقدند که عسل حاوی گرده می‌تواند آسم را تسکین دهد. آنها تصور می‌کنند این عمل شاید مشابه کاری باشد که در مکانیسم حساسیت‌زدایی بر روی بیماران اعمال می‌شود و طی آن گرده‌های مختلف به فرد بیمار تزریق می‌گردد. یک پزشک آلمانی مدعی است تعداد حملات بیماری در کودکانی که از بیماری تب یونجه و آسم رنج می‌برند، در صورت نوشیدن یک محلول حاوی گرده، به نصف کاهش می‌یابد.

عسل خاصیت آنتی‌بیوتیک دارد و به طور ملایم خواب‌آور و کمی آرام‌بخش است. برای رفع یبوست، تسریع التیام زخم‌ها، و جلوگیری از عفونت مفید است.

در عسل سه جزء بسیار مفید وجود دارد که برای تسریع التیام زخم اثر می‌کند.

۱- دارای مقدار زیادی قند است که آب را از داخل زخم جذب می‌کند و محیط زخم را برای نفوذ باکتری نامساعد می‌سازد.

۲- در اغلب عسل‌ها مقداری آب اکسیژنه وجود دارد که برای ضدعفونی کردن زخم مفید است.

۳- برخی عسل‌ها دارای ماده‌ی ضد باکتری به نام بَره‌موم یا پروپولیس (propolis) هستند. پروپولیس ماده‌ای است در شهد گل‌ها که برای کشتن باکتری عمل می‌کند و خداوند متعال برای تأمین سلامت محیط گل و تبدیل موفقیت‌آمیز آن به میوه، این ماده ضد باکتری را در نکتار به ودیعت نهاده است.

خواص شفا بخش عسل، معمولاً بسته به این که زنبور از چه نوع گل‌هایی استفاده کرده باشد، متفاوت است. مثلاً در نیوزیلند عسل درمانی مخصوص در بازار عرضه می‌شود که توسط زنبورهای عسل که از گل‌های خاصی در آن دیار تغذیه می‌کنند، به دست می‌آید و این عسل دارای خاصیت التیام زخم معده است^۱. و در آن جا معمول است که به بیمار ۴ بار در روز، و هر بار یک قاشق مرباخوری، از این عسل می‌دهند و اثر درمانی آن به طوری که آزمایش‌های پزشکان نشان می‌دهد، صد درصد است.

عسل برای رفع یبوست نیز مفید است. زیرا عسل دارای مقدار زیاد، قند میوه است که برخی اوقات هضم نشده وارد روده‌ی بزرگ می‌شود و وقتی که باکتری‌ها در روده‌ی بزرگ تخمیر را آغاز می‌کنند، بنا به خاصیت اسموز، آب از طریق جداره‌ی روده‌ی بزرگ وارد روده‌ی بزرگ شده، مدفوع را نرم و مرطوب می‌کند تا به سهولت دفع شود. تحقیقات دانشمندان نشان می‌دهد که در عسل متناسباً بیشتر از هر ماده‌ی غذایی دیگری قند میوه وجود دارد.

احتیاط: به کودکان زیر یک سال عسل داده نشود زیرا احتمال خطر بوتولیسم می‌رود. بوتولیسم نوعی مسمومیت غذایی است که در اثر خوردن مواد غذایی آلوده به «بوتولین» عارض می‌شود.

البته اصالت و طبیعی بودن عسل، احتمال مسمومیت را به صفر می‌رساند. خواص درمانگر عسل مبرّای از اتهام به مسمومیت را رقم می‌زند.

ساختار بنیادین عسل از شهد گل و گیاهان دارویی و درمانگر است که به وسیله زنبور عسل پس از مکیدن شهد و غلظت بخشیدن و تغییر شکل آن، آماده شده و به مثابه یک ماده غذایی لذیذ و سرشار از عناصر معدنی و دیاستازها و ویتامین‌ها در

۱- برای توضیح بیشتر به فصل‌های بعدی این کتاب مراجعه شود.

اختیار آدمیان قرار داده می‌شود.

داروها معمولاً از مواد خوراکی مفید و گیاهان ساخته می‌شوند، بقرط معتقد بود: غذای تو، دمای شماست و دمای تو غذای شماست، بنابراین، غذا جانشین دواست و در اکسیر حیات عسل، غذا و دوا هر دو نهفته است. دانشوران و حکمایان از عسل به عنوان غذا استفاده می‌کردند و چون گاهی نیز بیمار می‌شدند از عسل به عنوان دارو بهره جسته‌اند.

اگر این ماده سحرآمیز را به قلب آلوده نمی‌کردند، هیچ بیماری، مجبور در مراجعه به پزشک نمی‌بود. آخرین کلام این است که: زنبوران عسل، این هوشمند و مفیدترین ریز موجودات جهان هستی، پیام تغذیه سالم، بهداشت و سلامتی را در دنیای ما طنین‌انداز می‌کنند.

مجموعه حاضر پاسخ به زوایای نیاز و ابعاد گسترده محتوای سودمند عسل و محصولات آن بوده و تلاش گردیده تا با گزینش نسخه‌های کاربردی و سهل‌الحصول و درمانگر، مشتاقان به عسل درمانی را به اهداف مورد نظر نزدیک و نایل گردانند. در این نقد و بررسی از منابع دست اول پژوهش و آخرین تحقیقات نوین و رهیافت‌های عملی در مورد عسل بهره گرفته و زوایای پنهان و ناشناخته این پدیده شگفت را به عرصه آزمون نشانده است.

شایان ذکر است این مجموعه جامع پیش از این تحت عنوان معجزه غذایی و درمانی عسل براساس «طب النبی و دانش نوین»، چاپ و نشر گردید که با اقبال قابل توجهی مواجه گردید و از آنجا که مطالب مستند این کتاب در تکمیل مباحث و فصول یاد شده است، تذکرات به جای برخی علاقمندان به استناد کاربردی و منابع تجربی عسل و محصولات آن، موجب گردید تا ضمن تکمیل مباحث و بازنگری در تنوع مطالب، دست به ویراستاری زده، مفهوم مسائل، بازبینی نمائیم همچنین نسخه‌های کاربردی افزونتری با تکیه بر مستندات جهانی و آزمون‌های دقیق دانشوران اندیشمند عرصه شیمی، بیوشیمی و بیولوژی بر کتاب پیشین بیفزاییم، زیرا بسیاری از نکات تجربی مطرح شده در کتاب پیشین، دقیقاً به نحوه استفاده‌ی اسناد تجربه و آزمون و نتایج حاصله از تجربیات درمانی، اشاره نشده و یا از نگاه ما پنهان مانده بود. از این رو بر آن شدیم تا نقصان‌ها را برطرف ساخته، جبران مافات

نموده و به قول علمای گرانقدر معارف دینی، بر کتاب، «مستدرک» بیفزاییم تا ضمن تأیید مفاهیم رهیافته پیشین بر ژرفا و گستره رهیافت‌های تازه علمی، فزونی و معنایی نوین بخشیم.

به همین لحاظ مجموعه حاضر را به ۱۴ فصل تقسیم، و هر فصل را با عنوانی شاخص، تنظیم و سامان‌دهی نمودیم. کتاب را با یک مقدمه مستوفی و یک خلاصه تفصیلی از تمامی مطالب کتاب، پایان بخشیدیم که به شرح زیر است:

فصل اول آشنایی با شگفتی‌های زنبور عسل است که از شناخت و نحوه ساخت کندوی جدید، و خانه‌سازی زنبور عسل و نحوه کار آن و محاوره زنبوران عسل و لطایف قرآن در آن، اشاره دارد. هوشمندی زنبوران عسل از دیگر دانستنی‌های شگرف این موجود ارزنده و مهندسان ممتاز شهدآفرین خلقت، در خصوص درس‌ها و آموزه‌های زنبور عسل، نقش گیاهان در تولید عسل، سیر تحولات زندگی زنبور عسل، ابزار کار زنبوران عسل، نظم و انضباط و تقسیم کار در میان زنبوران، بی‌نهایت بزرگ و بی‌نهایت کوچک سخن به میان می‌آورد.

فصل دوم به زنبور عسل و فرآیند جمع‌آوری شهد گل‌ها، آب‌گیری از شهد عسلی فرآیند تبدیل شهد به عسل، مبداء عسل، تغلیظ شهد، نکات جالب توحیدی در زنبور عسل، غذای ملکه زنبور عسل، ماهیت عسل، رنگ‌های گوناگون عسل، خصوصیات فیزیکی و شیمیایی عسل، تبلور یا شکرک زدن عسل، عسل شکری و خواص عمومی اختصاص دارد.

فصل سوم به جایگاه عسل در قرآن و معارف دینی و روایات اسلامی، مفهوم لغوی و شناسنامه عسل و دیدگاه تطبیقی طب نوین با معارف دینی در مورد عسل و فرمول یک نوشیدنی مفید از امام رضا علیه السلام با بهره‌گیری از عسل، نگاهی به مقاله دین و دنیا در سایت مرکز مطالعات اسلامی سوریه، تعریف عسل، تاریخچه عسل، مواد اولیه عسل، قندها و عسل، عسل و دیابت اشاره می‌کند.

فصل چهارم در خصوص عسل طبیعی و خالص، ویژگی‌های انحصاری عسل، استانداردها عسل در ایران، عسل، معجون پیچیده آفرینش، انواع عسل بر مبنای نوع گیاه، ترکیب شیمیایی عسل، تقسیم‌بندی تجاری عسل، عسل‌های بازار، عسل‌های طبی، عسل‌های زهرآگین، عسل‌های اختصاصی، اصلاح در عسل‌سازی،

بازشناخت عسل‌های تقلبی، رنگ‌های عسل، خواص عسل بر حسب عناصر مفید، انواع ویتامین‌های عسل، حضور آنزیم‌ها و دیاستازها در عسل، استانداردهای عسل در ایران، استاندارد بین‌المللی عسل، طرح استاندارد عسل برای صادرات می‌باشد.

فصل پنجم غربالگری عسل طبیعی و تقلبی، شکرک عسل طبیعی، خواص دارویی عسل طبیعی، عسل‌های تقلبی، اجتناب‌ناپذیری تبلور و شکرک عسل، پژوهش‌های آکادمیک در خصوص شکرک زدن عسل، عسل ضد‌آلرژی و ضدسرطان، عسل‌های مصنوعی شیرۀ میوه‌ها، عسل مسموم، شناخت عسل تقلبی، هفت قانون عسل طبیعی را مورد بررسی قرار می‌دهد.

فصل ششم عسل طبیعی در قانون طب و ادبیات کلاسیک ایران، تأیید شفای عسل در طب نوین، عسل از دیدگاه ابوعلی سینا و در مخزن‌الادویه عقیلی، عسل و گرمی آن در طب سنتی، کاربرد عسل درمانی در مورد کودکان، درمان سرفه کودکان با عسل، کاهش استرس و اضطراب به وسیله عسل در رژیم غذایی، عسل و خربزه را شرح و توضیح می‌دهد.

فصل هفتم درباره انواع گل‌های عسل‌دهنده، خواص عسل انواع گل‌های مشهور دارویی و خواص دارویی عسل در بهبود اختلالات و بیماری‌های گوناگون، صحبت به میان می‌آورد.

فصل هشتم داستان گرده‌های گل (پولن)، پیدایش و ماهیت گرده گل، مسأله گرده گل و پدیده آلرژی، گرده گل به عنوان غذای پروتئینی زنبور عسل، نحوه جمع‌آوری گرده گل توسط زنبور عسل، روش‌های تغذیه زنبور عسل با گرده، خواص گرده گل، تأثیر گرده گل بر اندام‌های بدن، گرده؛ یک رژیم غذایی کامل، گرده برای تمام گروه‌های سنی، مصارف غذایی گرده، چند نسخه غذایی با گرده، قدمت زنبور عسل و خواص گرده گل، خواص درمانی و غذایی گرده گل را تشریح می‌کند.

فصل نهم در زمینه ژل رویال یا شاه‌انگبین یا غذای خسروانی و خواص شگفت درمانی آن، موارد استفاده از ژل رویال، منشأ پیدایش ژل رویال، جمع‌آوری ژل رویال، خواص فیزیکی و ترکیب شیمیایی ژل رویال، مسائل شگرفی را تبیین می‌کند.

فصل دهم در خصوص بزه‌موم و خواص درمانی آن، نیش و زهر زنبور عسل و

خواص دارویی و درمانی آن، منشأ پیدایش بزه‌موم، آنتی‌بیوتیک طبیعی، موم و خواص عسل همراه با موم و شگفتی‌های دیگر را ترسیم می‌کند.

فصل یازدهم به بیان نسخه‌های گیاهان دارویی همراه با عسل در درمان بیماری‌های گوناگون همچون آسم، عفونت‌های چشم، خستگی‌های عصبی و مغزی، تقویت بدن، بیمارهای مجاری ادرار، پوستی، غدد، زخم‌های ناشی از سوختگی، تقویت حافظه، اختلالات کبدی، استخوانی، مفصلی، ناراحتی‌های قلبی، عارضه‌هایی مانند سرماخوردگی و آنفلوانزا، می‌پردازد.

فصل دوازدهم اختصاص به تشریح جایگاه عسل درمانی در طب نوین با بهره‌گیری از طب سنتی دارد، نظریه تفسیری در خصوص درمان و شفای عسل از دیدگاه روایات نیز مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. در این فصل از شأن ارزشمند عسل در مورد درمان انواع بیماری‌ها با استناد به شواهد دقیق تجربی در کشورهای جهان سخن به میان آمده و با تکیه بر ژرفای آزمون‌های درمانی بالینی، مستندات آزمونی، تبیین گردیده است که هر یک از عناوین شاخص درمانی انواع اختلالات و بیماری‌ها، توسط نیروی شگفت درمانی عسل، می‌تواند سرفصل مباحث پژوهشی دانشوران اندیشمند حیطه آزمون‌های بالینی و طبّی قرار گیرد. سرفصل‌های درمانگر عسل در بهبود بیماری‌ها را می‌توان به مثابه الگوهای درمانی در جوامع اسلامی مورد عمل و پیگیری قرار داد به ویژه آن که درمان به وسیله این گونه نسخه‌ها و درمان‌ها با تجربیات مکرر پژوهشی به اثبات رسیده و اهمیت و موقعیت کاربردی آن توسط پژوهشگران عرصه آزمون‌های بالینی تأیید گردیده است.

فصل سیزدهم در این فصل از معجزات غذایی و درمانی انگبین‌ها و من‌های گیاهی مطالب ارزنده، ارائه و تشریح شده است، گزها، ماده شیرینی هستند که در اثر نیش حشرات خاصی و یا در اثر شکافی که به برگ‌ها وارد می‌شود، از گیاه به خارج تراوش می‌شوند و دارای انواع گوناگونی هستند، گز علفی، گز انگبین و من‌ها که دارای خواص غذایی و درمانی گسترده‌ای در میان طیف وسیع گیاهان دارند. نکته ظریف تکوینی در پیدایش انگبین‌های گیاهی و تفاوت آنها با عسل یا انگبین‌های حیوانی، فراوان است، لیکن خداوند تعالی آن را معیار گزینش مزاج‌های گرم قرار داده است، اثر لینت‌بخش آن در دستگاه گوارش و تأثیرات شگرف آن در

ساماندهی سیستم عصبی و دستگاه تنفسی و پاکسازی و تصفیه دستگاه گوارش، خون و جلوگیری از بیماری‌ها و عفونت‌ها از دیگر معجزات شگفت این مواد درمانگر غذایی و دارویی است، شیرخشت، ترنجبین، بید خشت، گزانگبین، گز خوانسار، از محصولات متنوع گزها و انگبین‌ها و من‌ها هستند که از خواص غذایی و دارویی فراوان برخوردارند.

فصل چهاردهم آخرین فصل این مجموعه در خصوص پیشگامان موفق عرصهٔ زنبورداری و تولید عسل و خلاصهٔ محتوای کتاب، تصاویر و منابع و رفرانس‌های مکتوب و مستند آن می‌باشد که هر یک بیانگر مطالبی است ارزنده که متواضعانه تقدیم حضور علاقمندان گردیده است.

در پایان از مدیریت محترم انتشارات یاس بهشت که همواره در راستای احیای اندیشه‌های بازگشت به طبیعت توحیدی و عقلایت کمال‌آفرین معصومین علیهم‌السلام بر اساس پژوهش‌های نوین علمی و گسترهٔ دانش و معارف بشری، تلاش نموده و همت والای خویش را مصروف چاپ و نشر معارف دینی و ژرفا بخشیدن به معرفت دینی می‌نماید، تشکر و تقدیر می‌گردد و از خداوند متان توفیق خدمت خالصانه به اسلام و مسلمین را خواهانم.

محمد دریایی